

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. A (III Semester) Examination
Thursday, 23 April 2015
2.30 – 5.30 pm
PA03EECO01 - Economics
Problems of Indian Agriculture

Total Marks: 70

Note: Attempt all questions.

Q.1 Fill in the blanks with appropriate option: (10)

- (1) Agriculture and Industrial Sector are _____ to for each other.
(Competitive, Opposite, Complementary)
- (2) The Agricultural Sector's contribution in Indian National Income over a period of time since independence is _____.
(stable, increasing, decreasing)
- (3) In respect of agriculture commodities, the biggest risk is of _____.
(Production, Market, Finance)
- (4) _____ plays vital role to control the prices of food-grains and inflation.
(Support prices, Buffer Stock, Bank Credit)
- (5) Agriculture Economics is a _____ Science.
(Managerial, Purposive, Elementary)
- (6) Europe and _____ are main market for Indian flowers.
(Japan, Germany, U.K.)
- (7) _____ Competition is prevailing at agriculture production.
(Perfect, Imperfect, Monopolistic)
- (8) In world, _____ is number one in production of fruits and vegetables.
(India, China, Japan)
- (9) According to New National Agricultural Policy _____ is the target of annual growth rate of agriculture sector.
(4 %, 4.1 %, 3%)
- (10) National Bank for Agriculture and Rural Development was set up by the Government on 12 July, _____.
(1945, 1982, 1995)

Q.2 Examine the meaning of Cropping Pattern and explain the factors affecting Cropping Pattern in India. (15)

OR

Q.2 Discuss the importance and problems of live-stock wealth in Indian Agricultural Economy.

Q.3 How is the pattern of land utilization in India ? Discuss the changes in the pattern of land utilization in India. (15)

OR

Q.3 Evaluate the agriculture marketing in India and suggest your measures for the future development.

Q.4 Explain the importance of agricultural finance. Discuss in detail, the agricultural financing in India provided by the NABARD and Co-operative banks. (15)

OR

Q.4 What is meant by agricultural labour ? What measures have been taken to improve their economic conditions by the Government ?

Q.5 Write Short Note (Any Two) : (15)

- (1) Regulated Markets
- (2) Agricultural Productivity and Production
- (3) Commercial Banks
- (4) Land Development Banks

ગુજરાતી તરજૂમો

કુલ ગુણ: ૭૦

નોંધ: બધાં જ પ્રશ્નોન જવાબ આપો.

પ્ર.૧ ખાતી જગ્યા પૂરો. (૧૦)

(૧) કૃષિ અને ઉદ્યોગ ક્ષેત્ર એક બીજાનાં/ને છે.

(હરિફ, વિરોધી, પૂરક)

(૨) સ્વતંત્રતા બાદ ભારતની રાષ્ટ્રીય આવકમાં કૃષિક્ષેત્રનો ફાળો છે.

(સ્થિર, વધ્યો, ઘટ્યો)

(૩) કૃષિ પેદાશોનાં સંદર્ભમાં સૌથી વધુ જોખમ નું છે.

(ઉત્પાદન, બજાર, નાણાકીય જોગવાઈ)

(૪) અનાજનાં ભાવોની સ્થિરતા જાળવવા તથા કુગાવો અંકુશિત રાખવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવી શકે તેમ છે.

(ટેકાના ભાવો, બફર સ્ટોક, બેંક થાપણો)

(૫) કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર એ એક વિજ્ઞાન છે.

(આયોજીત, પ્રયોજીત, તાત્વિક)

(૬) ભારતમાં કુલોનું મુખ્ય બજાર યુરોપ અને છે.

(જાપાન, જર્મની, યુ.કે.)

(૭) ખેત ઉત્પાદન ક્ષેત્રે હરીફાઈ પ્રવર્તે છે.

(સંપૂર્ણ, અસંપૂર્ણ, ઇજારાયુક્ત)

(૮) વિશ્વમાં ફળ અને શાકભાજીનાં ઉત્પાદનમાં નો ક્રમ પ્રથમ છે.

(ભારત, ચીન, જાપાન)

(૯) નવી રાષ્ટ્રીય કૃષિ નીતિમાં કૃષિ ક્ષેત્રે વાર્ષિક ટકાથી વધુ વિકાસદર હાંસલ કરવાનો ધ્યેય રાખવામાં આવ્યો છે.

(૪ %, ૪.૧ %, ૩ %)

(૧૦) રાષ્ટ્રીય કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ બેન્ક (નાબાર્ડ)એ કામગીરી ૧૨, જુલાઈ થી શરૂ કરેલી છે.

(૧૯૪૫, ૧૯૮૨, ૧૯૯૫)

પ્ર.૨ ભારતમાં પાકની તરાહનો અર્થ આપી, પાકની તરાહને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર.૨ પશુપાલન સંપત્તિનું ભારતીય કૃષિ અર્થશાસ્ત્રમાં મહત્વ અને તેની સમસ્યાઓને ચર્ચો.

પ્ર.૩ ભારતમાં જમીન વપરાશની તરાહ કેવી છે ? ભારતમાં જમીન વપરાશની તરાહમાં

(૧૫)

આવેલા ફેરફારોની ચર્ચા કરો.

અથવા

પ્ર.૩ ભારતમાં ખેત પેદાશનાં બજારનું મૂલ્યાંકન કરી તેનાં ભાવિ વિકાસ માટેનાં તમારા સૂચનો જણાવો.

પ્ર.૪ કૃષિ ધિરાણનું મહત્વ સમજાવી ભારતમાં નાબાર્ડ અને સહકારી બેન્કો વિષે વિગતે ચર્ચા કરો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર.૪ કૃષિ શ્રમિકોનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેમની વાર્ષિક સ્થિતિ સુધારવા સરકારે કયા ઉપાયો હાથ ધર્યા છે ?

પ્ર.૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) :

(૧૫)

(૧) નિયંત્રિત બજારો

(૨) કૃષિ ઉત્પાદકતા અને ઉત્પાદન

(૩) વ્યાપારી બેન્કો

(૪) જમીન વિકાસ બેન્કો

